

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **A. a. s., IČO X**
sídlem K U. 170, X P.

proti
žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**
sídlem Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2021, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V projednávaném případě jsou **jádrem sporu otázka, zda žalobkyni svědčí liberační důvody a dále otázka, zda městský úřad učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku předtím, než věc odložil a vyvodil odpovědnost žalobkyně jakožto provozovatele vozidla.**
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Hranice (dále jen „městský úřad“) ze dne 5. 2. 2021, č. j. X, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 2 500 Kč za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „ZSP“ nebo „zákon o silničním provozu“), a toto rozhodnutí potvrdil.
3. Přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že nezajistila, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „vozidlo“), jehož byla žalobkyně v době skutku dle centrálního registru

vozidel zapsanou provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená ZSP.

4. Tím žalobkyně porušila § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, neboť dne 30. 3. 2020 v 22.06 h na pozemní komunikaci ve městě Hranice, Smetanovo nábřeží (křižovatka s Partyzánskou ulicí) u domu č. p. 2168 ve směru jízdy od centra města Hranice směrem k Valašskému Meziříčí blíže dosud neustanovený řidič uvedeného vozidla v rozporu se zákonem jel rychlostí 75 km/h (po odečtu odchylky 3 km/h), tj. nejméně o 25 km/h vyšší, než je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h. Rychlost 75 km/h vozidlu naměřil automatizovaný technický prostředek bez obsluhy RAMER 10 T/17/0339. Uvedeným jednáním řidič porušil § 18 odst. 4 ZSP. Toto jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 ZSP.
5. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že vozidlo prodala, podala žádost o změnu vlastníka a provozovatele vozidla první pracovní den po prodeji a městskému úřadu to doložila. Žalobkyně městskému úřadu na výzvu k úhradě určené částky a sdělení jména řidiče doložila smlouvu o prodeji vozidla. Žalobkyně namítala, že zde jsou liberační důvody, protože vozidlo bylo použito proti její vůli. Žalobkyně nemohla řidiči ve spáchání přestupku nijak zabránit.
6. Žalobkyně namítala, že správní orgány rezignovaly na postih skutečného viníka a nevyužily všech možností (pokuta, předvedení se zahájením řízení o přestupku atd.). Tím zmařily možnost postihnout za přestupek řidiče vozidla.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** setrval na závěrech podle napadeného rozhodnutí, liberační důvody zde nejsou; ty nejsou naplněny podáním jakékoli žádosti, ale jen takové, která splňuje náležitosti podle § 8 a násl. zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění účinném ke dni spáchání přestupku; jinak by nebyl naplněn účel registru vozidel a údaje v něm uvedené by nebyly přesné a úplné.
8. Podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla bez potřebných náležitostí, právně vadnou, pouze jednostranně, bylo od žalobkyně neobežřetné a účelové, tím spíše, když se s obdobnými situacemi setkává pravidelně. Městský úřad zaslal předvolání označenému řidiči dvakrát, avšak označený řidič nereagoval a adresa je místem ohlašovny. Jinou adresu správní orgány neznají. Žalobkyně zanedbala svou prevenční povinnost a má na svou objektivní odpovědnost myslet již v uzavírané kupní smlouvě. Náhradu škody, která vznikla žalobkyni v důsledku objektivní odpovědnosti, může požadovat po vlastníku vozidla. Žalobkyně městskému úřadu poslala pouze vybrané strany kupní smlouvy, nikoli celou smlouvu. Faktura, plná moc kupujícímu k přepisu vozidla ani smlouvy nejsou podepsány, což vzbuzuje pochybnosti o uzavření kupní smlouvy. Z části kupní smlouvy vyplývá, že žalobkyně má v popsané situaci nárok na smluvní pokutu 5 000 Kč i náhradu škody. Žalobkyně může podat žalobu na určení vlastníka vozidla.
9. **Žalobkyně v replice** zdůraznila slovní výklad, podle kterého provozovatelka vozidla neodpovídá za přestupek, jestliže podala žádost o zápis změny provozovatele, nemusí jít o žádost společnou či opakovanou. Žalobkyně žádost podala. Žalobkyně nemá pochybnosti o tom, kdo je vlastníkem vozidla. Registr vozidel měl konat z úřední

povinnosti. Civilní soudy nemají nahrazovat správní řízení. Žalobkyně doložila kopie podepsaných listin – faktury, smlouvy a plné moci.

10. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
11. Soud ze **správního spisu** zjistil, že žalobkyně k výzvě k úhradě určené částky či sdělení jména řidiče městskému úřadu napsala, že vozidlo prodala panu J. G., K. n. 700, V. a doložila fakturu a nepodepsané listiny: kupní smlouvu, plnou moc a žádost o zápis změny provozovatele vozidla. Označený řidič J. G. podle vrácené výzvy k podání vysvětlení nemá na uvedené adrese schránku. Jde o sídlo Městského úřadu Votice. Proto městský úřad věc přestupku řidiče odložil podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
12. Městský úřad vydal dne 26. 8. 2020 rozhodnutí o přestupku, které k odvolání žalobkyně žalovaný zrušil. Důvodem byl nedostatek nezbytných kroků v souladu s judikaturou správních soudů, např. rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 9 As 260/2018-21 nebo č. j. 2 As 346/2018-22). Městský úřad poté vyzval označeného řidiče opětovně k podání vysvětlení. Tentokrát si označený řidič na uvedené adrese zásilku vyzvedl, avšak nijak na ni nereagoval a vysvětlení neposkytl.
13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí (o druhém odvolání žalobkyně) zdůraznil, že provozovatelem vozidla je osoba, která je takto zapsána v registru vozidel. Liberačním důvodem by byla podaná žádost o změnu provozovatele jen tehdy, splňovala-li by náležitosti podle zákona. Označený řidič vysvětlení nepodal, i když druhou výzvu k podání vysvětlení převzal. Lustrací se nepodařilo zjistit jinou adresu pobytu.
14. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
15. Lichá je námitka, že **správní orgány pominuly liberační důvod**. Ten měl spočívat v tom, že žalobkyně podala žádost o změnu provozovatele vozidla, což městskému úřadu sdělila a doložila nepodepsanou žádostí.
16. Podle rozsudku NSS ze dne 28. 5. 2020, č. j. 9 As 346/2019-28, k žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel podle § 8a odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, je nutné doložit také protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelenou kartu vydanou podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, není-li silniční vozidlo vyřazeno z provozu [§ 8 odst. 4 písm. a) body 2 a 3 zákona č. 56/2001 Sb.]. Totéž platí pro zápis změny provozovatele vozidla (§ 9 odst. 2 ZSP).
17. Žalobkyně ani správním orgánům ani soudu nedoložila, že by podala řádnou žádost o změnu vlastníka a provozovatele vozidla, včetně citovaného protokolu a zelené karty, ani to, že by příslušný správní orgán žádosti žalobkyně vyhověl. Naopak, správní orgány zjistily z registru vozidel, že žalobkyně byla vedena jako provozovatelka vozidla ke dni spáchání předmětného přestupku. Bylo na žalobkyni, aby při převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu (a ideálně ještě před ním) jednala přiměřeně odpovědně a obezřetně tak, aby mohla splnit svou zákonnou povinnost požádat o zápis změny vlastníka a provozovatele se všemi náležitostmi, a vyhnula se tak případným negativním důsledkům

spojeným s tím, že údaj v registru neodpovídá skutečnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018-41, č. 3917/2019 Sb. NSS).

18. Soud shledal jako nedůvodnou námitku, že **městský úřad neučinil nezbytné kroky** ke zjištění pachatele přestupku řidiče spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP, podle kterého „obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a
 - a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo
 - b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno“.
19. V daném případě žalobkyně na výzvu k úhradě určené částky 1 000 Kč tuto částku nezaplatila. Bylo třeba zjistit skutečnosti rozhodné pro zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobkyně uvedla na výzvu městského úřadu jméno řidiče, který měl adresu v sídle Městského úřadu Votice a výzvu tam jednou nepřevzal a podruhé převzal, ale na výzvu k podání vysvětlení nijak nereagoval.
20. Žalobkyně písemně neuvedla žádné skutečnosti, okolnosti či indicie o tom, že takto označený řidič vozidlo skutečně v době spáchání přestupku řídil, ani nenavrhl žádné důkazy k prokázání svého tvrzení. Jde o správní trestání a správní orgán má povinnost prokázat skutkový stav nade vší rozumnou pochybnost (viz rozsudek NSS č. j. 2 As 46/2005-55) a také rozlišit jednání, které je účelové, obchází zákon nebo je zneužitím práva. Označený řidič si výzvu na adrese svého pobytu nevyzvedl a nereagoval na ni. V případě druhého pokusu městského úřadu zjistit totožnost pachatele přestupku řidiče označená osoba výzvu k podání vysvětlení převzala, ale nijak na ni nereagovala. Poté městský úřad věc přestupku řidiče odložil a vydal příkaz vůči žalobkyni. Žalobkyně k odporu proti příkazu doložila opět nepodepsanou plnou moc pro označeného řidiče a nepodepsanou žádost o zápis změny provozovatele vozidla.
21. Žalobkyně v odvolání proti rozhodnutí městského úřadu uvedla údaje k doručení žádosti o změnu provozovatele a navrhla, aby si městský úřad ověřil podání žádosti Městskému úřadu Votice. Žalobkyně považovala podání této žádosti za liberační důvod.
22. Za popsané situace městský úřad neměl jinou možnost, než věc přestupku řidiče odložit. Ze sdělení žalobkyně se podávala pouhá identifikace řidiče. Řidič ani žalobkyně neuvedli dostatečná zjištění či indicie k tomu, aby městský úřad uznal označeného řidiče vinným ze spáchání přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. K prokázání skutku řidiči vozidla ani doznání nepostačuje a musí zde být jiné důkazy, s dostatečnou důkazní silou. Podle § 3 a § 50 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „správní řád“), je třeba prokázat skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Důkazní břemeno leží na správním orgánu [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68, podle kterého „v řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu z roku 2004)“].
23. Pouhé sdělení identifikace řidiče tedy k uznání viny řidiče vozidla nepostačuje. Jak uvedl NSS v rozsudku č. j. 2 As 97/2019-37, bod 23, nelze připustit procesní strategie spočívající

ve zneužívání práva, které souvisí s označováním náhodných a nezúčastněných osob jako řidičů vozidel. Podle rozsudku NSS ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, by šlo „proti smyslu úpravy správního deliktu provozovatele vozidla vyžadovat po správních orgánech rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce, nemají-li pro takové zjištění potřebné indicie a případné označení řidiče provozovatelem vozidla k výzvě podle § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu zjevně nevede, resp. nemůže vést k nalezení a usvědčení pachatele přestupku“. Městský úřad v posuzovaném případě učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, když předvolal žalobkyni označenou osobu k podání vysvětlení. Zásilka se tomuto řidiči doručit nepodařila, na uvedené adrese neměl schránku a poštu si nepřebíral. Šlo o sídlo Městského úřadu Votice. Nikdo městskému úřadu neuvedl žádné důkazy, indicie či okolnosti k tomu, aby mohl městský úřad ve zjišťování skutečného pachatele přestupku jakkoli pokračovat. Neučinila tak včas, tj. před vydáním příkazu, ani žalobkyně. Proto městský úřad zvolil postup v souladu se zákony i judikaturou a věc přestupku řidiče odložil; neměl za dané situace reálnou možnost usvědčit pachatele přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Podmínka naplnění nezbytných kroků ke zjištění řidiče vozidla byla naplněna.

24. V projednávaném případě je podle zdejšího soudu třeba přihlédnout k další okolnosti věci, a to že žalobkyně opakuje tytéž postupy, tj. prodává vozidla a nezajistí žádným způsobem zápis změny vlastníka a provozovatele, i když se správní soudy k takovému neobezřetnému postupu u provozovatelů vozidel v různých situacích mnohokrát vyjadřovaly již řadu let předtím, než byl spáchán projednávaný přestupek. Projednávaná věc je u Krajského soudu – pobočky v Olomouci již pátá a z evidence judikatury NSS vyplývá, že další obdobné věci týkající se odpovědnosti žalobkyně jako provozovatele vozidla projednávaly další soudy (např. NSS ve věci sp. zn. 9 As 260/2018, sp. zn. 10 As 311/2018, Krajský soud v Hradci Králové ve věci sp. zn. 62 A 6/2021, Krajský soud v Brně ve věci sp. zn. 62 A 163/2016, sp. zn. 34 A 16/2017). Správní soudy opakovaně připomínaly zapsaným provozovatelům potřebnou obezřetnost při svěřením (půjčení, převodu) vozidla a vyslovily opakovaně právní názor, že „nekontaktnost, případně oprávněné odepření výpovědi konkrétního řidiče brání zjištění skutečností odůvodňujících zahájení přestupkového řízení proti konkrétní osobě a jde k tíži provozovatele vozidla“ (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 5. 2017, č. j. 3 As 61/2016-44). Rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 22 A 54/2017-36 o stejných otázkách byl vyhlášen dne 17. 5. 2018, tj. měsíc před prodejem vozidla v posuzovaném případě, a doručen 18. 6. 2018, tj. v den prodeje vozidla v posuzované věci (tento rozsudek potvrdil NSS rozsudkem ze dne 13. 1. 2020, č. j. 9 As 260/2018-21). Žalobkyni tak muselo být v den prodeje vozidla z citovaného rozsudku známo, že provozovatelem vozidla je ten, kdo je jako provozovatel zapsaný v registru vozidel a tento provozovatel odpovídá za přestupek podle § 125f odst. 1 ZSP.
25. S přihlédnutím ke všem popsaným okolnostem věci soud shledal, že v daném případě nebylo na místě předvedení označeného řidiče nebo udělení pokuty. Nadto je třeba vzít v úvahu, že Ústavní soud se v nálezu ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/08, vyjádřil k možnému trestání za nedostavení se k podání vysvětlení u osoby, u které je zřejmé, že se měla dopustit přestupkového jednání. V nálezu uvedl následující: „Uložení pořádkového opatření (pořádkové pokuty) jen z důvodu nedostavení se k podání vysvětlení (tj. k podání informací) je v oblasti správního trestání vyloučeno, neboť je zapotřebí přísně respektovat i princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování, který plyne z interpretace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto je Ústavní soud přesvědčen, že pokuta uložená za neuposlechnutí předvolání stěžovatele k podání vysvětlení

nesledovala a ani nemohla sledovat racionální a ústavně aprobovatelný účel. Ve světle vyložených principů materiálního právního státu nebylo možno stěžovatele pokutami donucovat k podání informací, byl-li policií označen za jediného možného pachatele přestupku.“

26. Žalobkyně se své objektivní odpovědnosti za přestupek nezprostila, tj. neprokázala, že by bylo vozidlo, jehož je provozovatelem, odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou, nebo že podala úplnou žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel.
27. Nejzazší moment, kdy žalobkyně mohla věrohodně tvrdit a současně prokázat, či navrhnout důkazní prostředky k prokázání svých tvrzení o řidiči vozidla v době spáchání přestupku, byl tedy okamžik před vydáním příkazu. Do jeho vydání dne 29. 6. 2020 uplynulo od 9. 4. 2019, kdy se nejpozději žalobkyně o přestupku dozvěděla doručením výzvy k úhradě určené částky 1 000 Kč či sdělení řidiče vozidla, více než dva a půl měsíce. Žalobkyně měla tak dost času na prokázání přestupku skutečného řidiče vozidla a na to, aby odvrátila svou odpovědnost za přestupek provozovatele vozidla.
28. Jak uvedl v obdobném případě Krajský soud v Brně v rozsudku č. j. 22 A 19/2021-28 (www.nssoud.cz), právní úprava je založena na tom, že po zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla (pakliže jsou splněny podmínky pro zahájení tohoto řízení) se již provozovatel nemůže zprostit odpovědnosti za přestupek tím, že označí řidiče vozidla. Ostatně, jiný výklad není možný nejen pro jednoznačnost daných zákonných ustanovení, ale také proto, že by celou koncepci objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla zcela paralyzoval.
29. Úmyslem zákonodárce zde byla určitá koncentrace řízení, podobně jako například u podání žaloby ve správním soudnictví a koncentrace pro doplnění žalobních bodů a napadení výroků v dvouměsíční lhůtě, po jejímž uplynutí již nelze žalobní body rozšířit a napadnout jiné výroky rozhodnutí (§ 71 a § 72 s. ř. s.).
30. Žalobkyně jednoduchým označením řidiče vozidla bez dalšího na sebe vzala riziko, že řidič odmítne vypovídat nebo se nedozná a objektivní odpovědnost ponese žalobkyně. Je na žalobkyni, zda v takových případech bude úhradu pokuty žádat po řidiči v rámci soukromoprávních vztahů anebo zajistí při prodeji zápis změny provozovatele vozidla.
31. NSS v rozsudku č. j. 8 As 110/2015-46, bod 18, vyslovil názor, že pokud řidič vozidla odmítne podat vysvětlení, pak je podmínka provedení nezbytných kroků také naplněna. NSS v rozsudku č. j. 6 As 155/2018-18, body 16 a 17, uvážil, že i tehdy, když se řidič dozná, že vozidlo v době přestupku řídil, ale pak fakticky odmítne podat vysvětlení, je podmínka nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku rovněž splněna.
32. Závěrem soud shrnuje, že žalobkyně se své objektivní odpovědnosti nezprostila postupem podle § 125f odst. 6 ZSP, ani věrohodně netvrdila a neprokázala do zahájení řízení o přestupku provozovatele vozidla, kdo byl řidičem vozidla v době spáchání přestupku spočívajícím v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Označenému řidiči se nepodařilo doručit první výzvu k podání vysvětlení a na druhou výzvu nereagoval. Nebyly zjištěny žádné indicie, okolnosti nebo skutečnosti ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku řidiče vozidla. Vzhledem k dalším okolnostem věci, zejména opakovaným prodejům vozidel bez zápisu změny provozovatele vozidla, soud dospěl k závěru, že nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla byly naplněny. Soud neshledal v postupech

městského úřadu a žalovaného namítané vady, a proto napadené rozhodnutí shledal jako souladné se zákonem. Správní orgány zjistily skutkový stav v souladu se zákonem, vybraly správně právní předpisy, pod které jej subsumovaly a z toho vyvodily v souladu se zákonem skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil. Proto soud žalobu zamítl jako nedůvodnou v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s.

33. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok III) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok II).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 30. září 2022

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně